

bij het vliegveld kwamen: Japanse bommenwerpers en jagers stonden er in rijen opgesteld.

Generaal Imamoera liet op zich wachten. Hij had Batavia in de vroege ochtend per auto verlaten maar was, nadat hij al veel tijd had verloren (de weg was herhaaldelijk versperd geweest door Japanse colonnes), ca. 50 km ten oosten van Batavia op een punt gekomen waar de brug over een brede, door de regens gezwollen rivier was opgeblazen – het duurde enkele uren voordat hij op een geïmproviseerde voetbrug de rivier kon oversteken en voordat aan de oostelijke oever, in Krawang (zie kaart I), voor hem en zijn gezelschap auto's waren gearriveerd. Het inheemse bestuur legde geen spoor van animositeit aan de dag. Dat verbaasde Imamoera niet, of beter: niet meer. Enkele jaren lang had hij Japanse eenheden gecommandeerd in bezet China – hij had er de haat van de Chinezen leren kennen, maar sinds hij een week eerder op Java was aangekomen, had hij de sterke indruk gekregen dat de komst der Japanners althans aan een deel van de inheemse bevolking welkom was: hij had vernomen dat inheemsen spontaan naar voren waren gekomen om wegversperringen op te ruimen en om als gids op te treden voor de Japanse troepen, hij had hier en daar inheemsen zien zwaaien met primitieve Japanse vlaggetjes, kinderen hadden de Japanse militairen cocos-sap te drinken gegeven.

*

Terwijl Imamoera naar Kalidjati onderweg was, werden de Nederlanders daar geleid naar een van de bij het vliegveld gelegen woningen die inmiddels door officieren van de Japanse luchtmacht als recreatieverblijf in gebruik was genomen. Zij kwamen er in een luidruchtig gezelschap terecht – in de vrij kleine, benauwde kamer, waar een deel van de Japanners met ontbloot bovenlijf rondliep, daverde het van harde Japanse keelklanken. Het werd er stil toen de bevelhebber van de Japanse luchtvloot die alle luchtoperaties boven Nederlands-Indië had geleid, het woord nam. Hij sprak in het Japans en wat hij had gezegd, werd in het Maleis vertaald. Hij bleek de volledige overgave te hebben geëist en had er de bedreiging aan toegevoegd dat, als die eis niet werd ingewilligd, de gereedstaande bommenwerpers onmiddellijk zouden opstijgen om Bandoeng te teisteren. Op dat alles reageerden de Nederlanders niet. Nadien verstreek uur na uur. Meer dan een kopje slappe thee werd hun niet aangeboden. Het grootste deel van de tijd zaten zij te zwijgen.